

Statenvoorstel 78/10 A

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 10 december 2010

Statencommissie : Commissie Ruimte en Milieu,
Commissie Zorg, Welzijn en Cultuur,
26 november 2010

Onderwerp

“Grootschalige cultuurhistorische complexen”;
Investeringsvoorstel eerste tranche investeringsstrategie

‘s-Hertogenbosch

Datum

16 november 2010

Documentnummer

2359667

Directie

ROH/SCO

Bijlage(n)

2

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

‘Kennisinstituten van het verleden worden kennisinstituten van de toekomst....’

1. Inleiding

In de Agenda van Brabant is de ambitie uitgesproken om tot de Europese top van (industriële) kennis- en innovatieregio's te behoren. Om deze ambitie te realiseren zijn vijf investeringsdomeinen benoemd. Eén van deze domeinen is het Brabants mozaïek. Hierbinnen is aandacht voor het bijzondere woon- en leefmilieu in de regio van cruciaal belang. De aantrekkingskracht van de Brabantse steden, dorpen en het platteland is belangrijk voor zowel de Brabanders zelf als voor bezoekers van buiten: studenten, ‘creative people’ en kenniswerkers. De creatie en kwaliteitsverhoging van internationaal wervende centraal-stedelijke en landelijke topmilieus is een belangrijke opgave in dit verband. Het fijnmazig mozaïek van stad en land in Brabant biedt voldoende aanknopingspunten voor deze nieuwe opgave. Het mozaïek moet worden behouden en verder ontwikkeld. Dit doen we door de identiteit van stad en land leidend te laten zijn voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De grote cultuurhistorische complexen in hun unieke regiospecifieke landschappelijke omgeving zijn de dragers van de identiteit van de Brabant Mozaïek. Op of vanuit deze plekken is een groot deel van Brabant gemaakt.

Deze identiteitsdragers worden door functieverlies bedreigd in hun voortbestaan. Om de regionale identiteit en het leef- en vestigingsklimaat van Brabant te versterken is een focus op dit belangwekkende erfgoed urgent én kansrijk. De grote cultuurhistorische complexen kunnen als identiteitsdragers van Brabant traditie en economische innovatie op vernieuwende wijze met elkaar verbinden.

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

Van belang is dat de herbestemming aansluit bij de identiteitswaarde die deze complexen hebben. Het is een vernieuwende opgave van ‘behoud door ontwikkeling’ waar ruimte, economie en cultuur integraal samenkomen en de provincie op een nieuwe manier te werk gaat. Samen met partners en met een duidelijke rol en toegevoegde waarde.

De revitalisering van Brabants’ cultuurhistorisch en industrieel erfgoed kan een belangrijke impuls vormen om tegemoet te komen aan de vraag naar bijzondere woon- en werkmilieus. Het erfgoed biedt een gegarandeerd regiospecifieke benadering met een opgave (woon- en werkmilieus) die maar al te vaak als generiek wordt beschouwd. Het erfgoed heeft uitstekende meerwaarde voor de kenniseconomie in Noord-Brabant. Landgoederen, kastelen, kloosters, kazernes en fabrieken vormen een aantrekkelijke en ontspannen setting voor vergaderen, ontmoeten en contemplatie. Daarnaast vormen ze een krachtig beeldmerk waarmee bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen zich kunnen affichereren naar de buitenwereld.

De provincie kan door gerichte investeringen bijdragen aan een zorgvuldige herbestemming van dit voor Brabant zo kenmerkende erfgoed en daarmee tevens de identiteit van het Brabantse platteland op vernieuwende manier behouden. Wanneer meerdere cultuurhistorische en industriële complexen een nieuwe bestemming krijgen in het licht van de kenniseconomie ontstaat op provinciale schaal een samenhangend netwerk van pleisterplaatsen voor kenniswerkers, denk aan huisvesting maar ook aan ontspanning of educatie als nieuwe toegevoegde functies. Deze complexen zijn de landmarks van Brabant waarin moderne technologie en traditie (erfgoed) een stevige combinatie vormen.

2. Gevraagde besluitvorming

Om daadwerkelijk te kunnen gaan investeren in grootschalige cultuurhistorische plekken - conform de aanpak welke in dit statenvoorstel verder is uitgewerkt – zijn de volgende besluiten van uw Staten noodzakelijk:

1. Instemmen met het verlenen van krediet uit de 1e tranche investeringsstrategie à € 61,5 miljoen voor:

- a. investeringen in grootschalige cultuurhistorische complexen;
- b. kwaliteitsborging: bestaande uit cultuurhistorische kwaliteitsbewaker, onderwijs (onderzoek, hoogwaardige ontwerp kwaliteit en ambachten), ruimtelijke kwaliteit en het regionale beeldverhaal.

2. Instemmen met een reservering à € 60 miljoen binnen het totale investeringskrediet Ontwikkelbedrijf voor: investering in ontwikkeltrajecten, aankopen en bijdragen in verwerving van grootschalige cultuurhistorische complexen. De voorwaarden uit het beheersstatuut Ontwikkelbedrijf blijven

hierop onverkort van kracht. Dit budget wordt daarmee volledig revolverend ingezet.

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

3. Rol provincie en betrokkenheid derden

“Bedenk nu geen eindstructuur, maar richt je eerst op een aantal successen en laat je niet afleiden”

- Quote uit ervaringen Ruimte voor Ruimte CV.

3.1. Betrokkenheid derden

De provincie zal zelf het initiatief nemen bij het investeren in belangwekkende cultuurhistorische complexen, door op verschillende niveaus allianties aan te gaan met partners. Wij mobiliseren deze partners om bij te dragen aan een nieuwe toekomst voor het erfgoed van de Brabant Mozaïek.

3.1.1. Projectorganisatie – totale project

Het project ‘grootschalige cultuurhistorische complexen’ wordt integraal ingestoken vanuit ruimte, cultuur en economie. De uitvoering van het project wordt in eerste instantie ondergebracht binnen het Ontwikkelbedrijf van de provincie. Dit is een bestaande faciliteit van de provincie die is opgericht om bedrijfseconomische aankopen te kunnen doen ten behoeve van het provinciaal belang.

Het ontwikkelbedrijf zal voor deze opgave op zoek gaan naar externe partners (mede investeerders) om zo de inzet van de financiële middelen van het Ontwikkelbedrijf te verdubbelen naar € 120 miljoen. Op deze manier wordt er in totaal € 180 miljoen in grootschalige cultuurhistorische complexen geïnvesteerd, waarvan € 120 miljoen revolverend.

Op het moment dat er daadwerkelijk sprake is van een continue werkbelasting binnen de projectorganisatie in een voldoende omvang, wordt de projectorganisatie buiten de provincie gezet. Dit kan in de vorm van een ontwikkelingsmaatschappij conform de Ruimte voor Ruimte CV.

3.1.2 Betrokkenheid per locatie: ‘Call for proposals’

Naast het aantrekken van partners die willen meefinancieren in de totale aanpak voor herinrichting van grootschalige cultuurhistorische complexen zoekt de provincie per locatie naar de meest passende partners. Dit gebeurt middels de zogenaamde ‘call for proposals’.

De te herontwikkelen locaties welke optimaal aansluiten bij de integrale doelstellingen van de provincie worden geselecteerd. Voor deze locaties wordt (per locatie) een ‘call for proposal’ uitgeschreven, waarbij overheden, complexeigenaren, ontwerpers en marktpartijen worden opgeroepen een plan voor inrichting, herbestemming en exploitatie van de betreffende locatie(s) op te stellen. Dit plan bevat een kwaliteits-, investerings- en financieringsparagraaf, waarbij expliciet is aangegeven welke investeringen daarbij van de

initiatiefnemer(s) zijn te verwachten en hoe het plan bijdraagt aan de ijkpunten van de Agenda van Brabant.. Afspraken hieromtrent moeten contractueel kunnen worden vastgelegd.

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

3.2 Rol provincie

Doelstelling is om zoveel mogelijk grootschalige cultuurhistorische complexen te ontwikkelen binnen de beschikbare middelen. Het exacte aantal complexen is uiteindelijk afhankelijk van de mate waarin kan worden aangesloten bij de inhoudelijke en financiële voorwaarden. Binnen de voorgestelde organisatievormen en wijze waarop externe partijen worden betrokken kan de provincie zowel een ontwikkel- als een financieringsrol innemen. Er wordt per locatie gezocht naar de meest passende constructie.

3.2.1 Ontwikkelrol

De ontwikkelrol van de provincie kan op twee manieren worden ingevuld. Ten eerste kan de provincie gezamenlijk met partners - bijv. in de vorm van een OntwikkelBV - de betreffende locatie herontwikkelen. Ten tweede kan de OntwikkelBV (met de provincie als partner) haar rol beperken door niet zelf te ontwikkelen, maar alleen te participeren in het feitelijke ontwikkeltraject, dus zonder dat er sprake is van een eigendomsoverdracht.

De provincie streeft er in principe niet naar om als enige partij een dergelijk ontwikkeltraject te doorlopen. Projecten met een duidelijke inbreng – ook risicodragend – van andere partners verdienen duidelijk de voorkeur.

3.2.2 Financieringsrol

Daar waar sprake is van sterke partners die in staat zijn volledig zelfstandig de herontwikkeling van een grootschalig cultuurhistorisch complex ter hand te nemen en tot een goed einde te brengen kan de rol van de provincie zich beperken tot een rol als financier of als risicodragende participant in het ontwikkeltraject.

Belangrijke voorwaarde hierbij is dat de ontwikkeling bijdraagt aan de versterking van de identiteit van de Brabant Mozaïek.

Arrangementen die daarbij kunnen komen kijken zijn mede-eigenaar van een aankoop, financiering in de vorm van het afgeven van een garantstelling en/of financiering in de vorm van het beschikbaar stellen van een achtergestelde leningen. Bij een financieringsstructuur moet altijd worden uitgegaan van marktconforme condities, alleen al om geen discussie op te roepen over staatsteun. Het financieren van een ontwikkeltraject en/of het voorcalculatorisch berekende risico daarbij in de vorm van een subsidieverstreking wordt niet op voorhand uitgesloten. Wel wordt bij subsidieverlening altijd uitgegaan van benefit sharing, waarbij de subsidieaanvrager moet aangeven op welke wijze deze denkt de berekening en verantwoording over de benefit sharing in te vullen.

Initiatief Campus University College Brabant	Industrieel erfgoed wordt ingezet voor de opleidingsfaciliteiten en huisvesting van de getalenteerde studenten die deel gaan nemen aan de University College (gezamenlijk initiatief van TU Eindhoven en TU Tilburg).
Initiatief Huisvesting kennismedewerkers op landgoed	Eén van de Brabantse universiteiten heeft moeite met de huisvesting van internationale kenniswerkers en studenten. Hiervoor zoekt zij een kwalitatieve hoge leefomgeving nabij de stad. Eén van de landgoederen nabij of aan de rand van deze stad wordt samen met een of een aantal mede investerende partners aangekocht, heringericht en herbestemd tot (tijdelijke) woonappartementen voor de doelgroep van de Universiteit. Beheer en exploitatie wordt ondergebracht bij partners. Opbrengsten voor provincie: huurinkomsten, uiteindelijke verkoop aan universiteit of woningcorporatie.

4. Beschrijving voorstel: hoe gaan we effect bereiken

Per grootschalig cultuurhistorisch complex wordt onderzocht wat de mogelijkheden van herbestemming zijn. Hierbij staan de ijkpunten uit de Agenda van Brabant voorop. Versterking van de identiteitsdragers van de Brabant Mozaïek vormt steeds het uitgangspunt. Nieuwe functies moeten passend zijn bij de identiteit en uniciteit en tot stand komen in overleg en in samenwerking met (markt)partijen. Hierbij is het van belang dat het functionele programma moet aansluiten bij kennis-economische ambities van de Agenda van Brabant.

4.1. Locaties: het in beeld brengen van de identiteitsdragers van Brabant

De locaties die in aanmerking komen voor investering vanuit de provincie zijn nader genoemd, zoals landgoederen, kastelen, kloosters, kazernes en fabrieken.

Voorwaarden: welke locaties komen in aanmerking?

De volgende criteria hanteren wij bij de keuze in welke locaties wij gaan investeren:

- Het moet een urgent vraagstuk zijn; er is een aangetoonde noodzaak;
- Complex (ensemble van gebouw(en) en omgeving) aangewezen als rijks- of gemeentelijk monument vermelding op provinciale cultuurhistorische waardenkaart;
- Externe partners moeten investeren in een omvang van minimaal 1/3 van de totale kosten per locatie;

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

- De voorcalculatorisch berekende “onrendabele top” op de investering is maximaal 5 miljoen euro per locatie ;
- Spreiding over de genoemde categorieën;
- Een zekere spreiding over Brabant (west-oost-noord-zuid);
- Passend binnen Structuurvisie RO – en Verordening Ruimte;
- Levert bij voorkeur een bijdrage aan ander investeringsdomein (BCH, Landschappen of leefbaarheid topvoorziening);
- De locatie kan in brede zin bijdrage aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

4.2 *Direct uitvoeren, maar met een lange adem*

Het project investeren in grootschalige cultuurhistorische complexen kent een urgentie door het vertrek van de huidige gebruikers. Veel complexen komen op korte termijn leeg te staan. Om leegstand en verrromeling te voorkomen is een snelle start nodig. Voorop staat dat na goedkeuring direct met uitvoering kan worden gestart.

Fase	Onderdelen	Tijdsvak
1. Opzet	Inrichting organisatie	december 2010
2. Voorbereidende uitvoering en kwaliteitsborging	- aantrekken van mede investeerders - Selectie locaties - Call for proposals	2011-2013
	Start kwaliteitsborging: -Wetenschappelijk onderzoek -Regio raadpleging -Regionaal beeldverhaal & provinciale agenda Ruimtelijke Kwaliteit -Kwaliteitsbewaker cultuurhistorie	
3. Verdere uitvoering en verbinding complexen onderling	Belangwekkende cultuurhistorische complexen zijn toekomstvast herbestemd en versterken de regionale identiteit. Het regionaal beeldverhaal, verbindt de onderlinge complexen .	2013-2018
4. Afronding	De complexen vormen de iconen van Brabant Culturele Hoofdstad en genereren nationale en internationale exposure	2018-2020

5. Financieringsstructuur

Onder paragraaf 3 (Rol provincie en betrokkenheid derden) zijn de mogelijke rollen van de provincie in het project investeren in grootschalige cultuurhistorische complexen omschreven. Aangegeven is dat niet op voorhand één oplossing wordt aangedragen, maar een scala aan arrangementen wordt geboden. Aansluitend hierop wordt in onderstaande paragraaf op de financieringsstructuur ingezoomd.

Investeren in de herinrichting van grootschalige cultuurhistorische complexen is risicovol. Dit als gevolg van de hoge verwervingskosten, de hoge kosten voor renovatie en herinrichting en de looptijd van dit soort projecten met daaraan gekoppeld hoge rentelasten. Maatschappelijke investeringen zijn vaak laagrenderend. Zo niet, zouden marktpartijen en andere overheden deze projecten wel oppakken.

Ondanks deze omstandigheden wil de provincie andere partijen uitdagen om ook in deze tijden van moeilijke financiering en een terughoudende markt creatief na te denken over toekomstige inrichtingsmogelijkheden voor cultuurhistorisch waardevolle complexen en de financieringsstructuur daaronder. De vorm waarin de provincie het organiseert maakt dit mogelijk. Met het criterium (par. 4.1) dat externe partners in een omvang van minimaal 1/3 van de kosten per locatie moeten investeren ontstaat een totale investering van € 180 miljoen in grootschalige cultuurhistorische complexen.

5.1. Financiële organisatie

Het risico op een voorcalculatorisch berekende onrendabele top is relatief hoog. De aanpak om in de heringerichte complexen niet op voorhand te willen kiezen voor vanuit de exploitatie de meest gunstige invulling, maar te kiezen voor een functie die de identiteit versterkt, draagt bij tot het vergroten van de kans op een negatieve exploitatie. Ook het willen leggen van een relatie met de profilering van een technisch- innovatieve regio van de provincie bij de nieuwe invulling op de complexen werkt dit in de hand.

Binnen het provinciaal Ontwikkelbedrijf is een investering in grootschalige cultuurhistorische complexen als identiteitsdragers van Brabant met een onrendabele top niet voorzien. Het investeringskrediet van het provinciaal Ontwikkelbedrijf wordt ingezet binnen de voorwaarden van het beheersstatuut van het Ontwikkelbedrijf. Conform het beheersstatuut is een voorwaarde voor het kunnen inzetten van het investeringskrediet dat het voorcalculatorisch verlies – de onrendabele top - gedekt wordt vanuit een andere financieringsbron dan het Ontwikkelbedrijf. Hiervoor wordt de vooraf berekende onrendabele top gefinancierd uit het gevraagde krediet uit de Investeringsstrategie Agenda van Brabant.

.Het streven is uiteraard om waar mogelijk te komen tot een exploitatie waarbij de inkomsten de uitgaven volledig dekken. Ook zal er sprake zijn van eventuele verevening van de opbrengsten tussen de verschillende complexen.

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

5.2. Financiering

Voor de financiële dekking van het project wordt een beroep gedaan op de Investeringsstrategie voor een investeringskrediet van € 60 miljoen en € 1,5 miljoen voor de kwaliteitsborging. Daarnaast wordt binnen het investeringskrediet van het provinciaal Ontwikkelbedrijf € 60 miljoen gereserveerd. In totaal zal vanuit de provincie € 121,5 miljoen beschikbaar zijn voor het investeren in grootschalige cultuurhistorische complexen. Omdat de provinciale investeringen altijd gekoppeld moeten zijn aan investeringen door derden in een minimale omvang van 1/3 van de totale kosten per complex wordt rekening gehouden met een investering van minimaal € 60 miljoen door derden.

Beroep op middelen uit de Investeringsstrategie Agenda van Brabant

Door de grote diversiteit aan type complexen, locaties waar deze zich bevinden en mogelijkheden voor nieuwe functies varieert de hoogte van de onrendabele top aanzienlijk per locatie. Doelstelling is om zoveel mogelijk grootschalige cultuurhistorische complexen te ontwikkelen binnen de beschikbare middelen. Uiteraard worden daarbij de eerder aangegeven voorwaarden kritisch gehanteerd. Zoals eerder aangegeven komt een cultuurhistorisch complex binnen deze regeling alleen in aanmerking voor een provinciale bijdrage als voorcalculatorisch de onrendabele top lager uitvalt dan € 5 miljoen en externe partners minimaal 1/3 investeren in de totale kosten per locatie. Ervaring met soortgelijke investeringen leert dat met een bedrag van € 60 miljoen voldoende ruimte bestaat om een portefeuille van enige omvang op te bouwen en externe partners te interesseren.. Dit bedrag wordt verhoogd met € 1,5 miljoen gedurende de looptijd voor de kwaliteitsborging van de ijkpunten van de Agenda van Brabant (zie onder 6). Het bedrag waarvoor een beroep moet worden gedaan op middelen uit de Investeringsstrategie Agenda van Brabant komt uit op € 61,5 miljoen.

Beroep op middelen uit het provinciaal Ontwikkelbedrijf

In totaal wordt een beroep gedaan op € 60 miljoen uit het investeringskrediet van het Ontwikkelbedrijf. De opbrengsten bij verkoop van de complexen of uit de exploitatie van een complex moeten voldoende zijn om de investeringen terug te verdienen. Omdat de voorcalculatorische onrendabele top wordt gedekt uit de Investeringsstrategie Agenda van Brabant wordt er bij aanvang van het project geen beroep gedaan op de risicoreserve van het Ontwikkelbedrijf.

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

INVESTERINGSNIVEAU	BEDRAG	AARD INVESTERING
Investeringsniveau kwaliteitsborging: WO onderzoeken, begeleiding en organisatie regionaal beeldverhaal, cultuurhistorische kwaliteitsbewaker	€ 1,5 miljoen	Éénmalige uitgaven
Investeringsniveau in ontwikkeltrajecten, aankopen en bijdragen in verwervingen.	€ 60 miljoen	Investing als dekking voor voorcalculatorische onrendabele top
Investeringsniveau in ontwikkeltrajecten, aankopen en bijdragen in verwervingen.	€ 60 miljoen (bestaand budget ontwikkelbedrijf)	Tijdelijke investering, verplicht revoluerend van aard
Investeringsniveau door externe partijen	€ 60 miljoen	Revoluerend van aard, waarbij ook in onrendabele top wordt geïnvesteerd
Totaal	€ 181,5 miljoen	€ 120 miljoen revoluerend van aard

Initiatief Kasteel Gemert	Momenteel wordt de duurzame herbestemming van het Kasteel Gemert-Bakel en de buitenplaats onderzocht. Een combinatie van een Internationaal Coöperatief Centrum in combinatie met horecafaciliteiten in de vorm van een conferentie- en weekendhotel met restaurant lijkt het meest kansrijke concept. De uitdaging ligt in het combineren van de diverse doelstellingen en belangen in de herbestemming. Met
---------------------------	---

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

als vertrekpunt het cultuurhistorisch belang van het behoud van het Kasteel en omliggende tuinen. En tegelijkertijd de wens om binnen de plannen een maatschappelijke en publieke functie voor de inwoners van Gemert-Bakel te waarborgen.

6. Kwaliteitsborging

Voor de herontwikkeling van de belangwekkende cultuurhistorische complexen in relatie tot de ambitie van de Agenda van Brabant is aandacht voor: (1) ruimtelijke kwaliteitsborging en (2) inbedding van de afzonderlijke projecten in een breder verhaal over de identiteit en cultuurhistorische ontwikkeling van Brabant belangrijk.

Ad 1) Ruimtelijke kwaliteit

Wij hechten belang aan ruimtelijke kwaliteit. De herontwikkelde cultuurhistorische complexen moeten immers uitgroeien tot beeldbepalende iconen in het Brabants mozaïek. Als (mede)opdrachtgever van de hier gepresenteerde cultuurhistorische herontwikkelingsopgave, zullen wij scherp aan de wind zeilen als het gaat om conceptvorming, vormgeving, inpassing en kwaliteitsbewaking. Daarbij kunnen we leren van reeds opgedane ervaringen met onze rol als opdrachtgever van grote ruimtelijke projecten in de afgelopen periode (cf. programma Mooi Brabant). Op basis van de lessen die daar zijn geleerd kan worden geconcludeerd dat drie zaken van cruciaal belang zijn:

- onderzoek naar de regionale identiteit in de opzet en vormgeving van bebouwing en landschap;

Onderzoek naar DNA als onderlegger. Via het onderwijs, zowel op wetenschappelijk als op beroeps niveau (ambachten) zal de kwaliteit worden geborgd. Om de identiteit en uniciteit van de dragers van Brabant te versterken moeten we weten wat de verschillende complexen en hun ruimtelijke omgeving hiervoor betekenen. Daarbij moet verder in beeld worden gebracht hoe we een verbinding kunnen leggen met de nieuwe kenniseconomie (technologie, architectuur, ontwerp). Onderzoek naar de wijze waarop regionale identiteit, begrepen als een eigen wijze van leven en werken, zich ruimtelijk nu precies uitdrukt in de opzet en vormgeving van bebouwing en landschap is zeldzaam. Het zelfde geldt voor een nauwkeurige en gewogen analyse van de scenario's

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

om deze identiteit naar de toekomst toe vitaal door te ontwikkelen door in te spelen op de maatschappelijke en economische structuurveranderingen die nu juist bij dat ene complex en die locatie passen.

- selectie van excellente ontwerpers;

Een heldere en – ook voor ontwerpers – uitdagende selectieprocedure moet vervolgens per complex/opgave worden opgesteld en gevolgd. Prijsvragen zijn hiervoor een geschikt middel, om zodoende de beste ontwerpen te kunnen selecteren en hoge ontwerp kwaliteit te borgen. Vooraf geselecteerde en geïnteresseerde architecten/stedenbouwkundigen/landschapsarchitecten kunnen worden opgeroepen om een portfolio met visie op de specifieke opgave in te dienen voor een ontwerp opdracht. Een jury met bestuurlijk, maatschappelijk en financieel draagvlak kan zorgdragen voor de selectie. Voor ontwerp opdrachten zal de provincie kiezen voor meervoudige selectiemethodes. Daarbij wil de provincie de mogelijkheden van het in Vlaanderen gangbare principe van de “Open Oproep” benutten. Door naast meervoudige selecties af en toe ook een open prijsvraag te organiseren wordt het ontwerp klimaat in Brabant extra gestimuleerd.

- betrokkenheid van cultuurhistorische kwaliteitsbewakers, zoals de Brabantse monumentenorganisaties. Deze wordt buiten de provincie georganiseerd en zal vanaf het begin van de planontwikkelingen betrokken worden.

Ad 2) Regionale beeldverhalen; van steen naar story

Beeldverhalen geven betekenis aan de stenen en hun omgeving. De verhalen maken een betekenisvolle en productieve koppeling mogelijk tussen een gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling aan de ene kant en nieuwe economische mogelijkheden in verband met kennis, innovatie en creativiteit aan de andere. Visuele impressies van ruimtelijke, ecologische, culturele en economische eigenschappen helpen partijen op lokale of regionale schaal om de belangrijkste kwaliteiten van de cultuurhistorische complexen, met de bijbehorende potentiële verhaallijnen in kaart te brengen (cf. Bossen van bezinning, Agro&Co).

Het regionale beeldverhaal is een middel voor het stimuleren van regionale gebiedsontwikkeling en het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Het prikkelt ondernemers, sectororganisaties en overheden om samen te werken aan het opheffen van belemmeringen en het ontwikkelen van nieuwe product-markt combinaties. Daarmee trekt het beeldverhaal meer recreanten en toeristen naar de regio en zorgt zo voor economische groei, die weer gebruikt kan worden om de kwaliteit op peil te houden.

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

7. Monitoring en sturing

De financiële verantwoording van de investeringsstrategie vindt plaats in de reguliere P&C documenten, zoals in de begroting, de Buraps en de jaarrekening. Teneinde dit investeringsvoorstel goed te kunnen volgen zal binnen het nieuwe programma “11 - Investeringsstrategie” de begrotingsproductgroep “Grootschalige cultuurhistorische complexen” worden toegevoegd.

Daarnaast wordt het project grootschalige cultuurhistorische complexen wordt uitgevoerd door het provinciaal ontwikkelbedrijf. Provinciale Staten kunnen daarmee op dit project sturen via de jaarlijkse voortgangsrapportage van het Ontwikkelbedrijf. Op het moment dat het project wordt ondergebracht bij een externe ontwikkelingsmaatschappij worden nieuwe, bij de constructie passende, sturingsmomenten en –instrumenten vastgelegd.

8. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteurs: T.C.J. van der Klis-van Lanen (073) 680 87 30

W. de Bruijn (073) 681 2137

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

1. Oplegnotitie bij Statenvoorstellen investeringsstrategie eerste tranche.
2. Ijapunten uit de investeringsstrategie van de Agenda van Brabant.

Ontwerp-besluit 78/10 B

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 10 december 2010

Statencommissie : Commissie Ruimte en Milieu,
Commissie Zorg, Welzijn en Cultuur,
26 november 2010

's-Hertogenbosch

Onderwerp

Uitwerking investeringsstrategie eerste tranche investeren in grootschalige cultuurhistorische complexen

Datum

16 november 2010

Documentnummer

2359667

Directie

ROH/SCO

Bijlage(n)

2

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

- gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten d.d. 16 november 2010;
- gelet op de besluitvorming van Provinciale Staten over de “Agenda van Brabant” d.d. 11 juni 2010 (PS 29/10);
- gelet op de overwegingen van Provinciale Staten tijdens de Statendag d.d. 17 september j.l.;
- gelet op besluitvorming van Provinciale Staten over de “Agenda van Brabant: Kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie” (PS 61/10) d.d. 11 november 2010;
- gezien de adviezen van de Commissies voor Ruimte en Milieu en voor Zorg, Welzijn en Cultuur d.d. 26 november 2010;

besluiten:

1. In te stemmen met het verlenen van krediet uit de 1e tranche investeringsstrategie à € 61,5 miljoen voor:
 - a. investeringen in grootschalige cultuurhistorische complexen;
 - b. kwaliteitsborging: bestaande uit cultuurhistorische kwaliteitsbewaker, onderwijs (onderzoek, hoogwaardige ontwerp kwaliteit en ambachten), ruimtelijke kwaliteit en het regionale beeldverhaal;
2. hiervoor € 60 miljoen te reserveren binnen het totale investeringskrediet Ontwikkelbedrijf voor: investering in ontwikkeltrajecten, aankopen en bijdragen in verwerving van grootschalige cultuurhistorische complexen. De voorwaarden uit het beheersstatuut Ontwikkelbedrijf blijven hierop onverkort van kracht. Dit budget wordt daarmee volledig revolverend ingezet.
- 3.

's-Hertogenbosch, 10 december 2010

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter de griffier

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

Bijlage 1 bij Statenvoorstel 78/10 Grootschalige cultuurhistorische complexen

Toetsing investeringsvoorstel aan ijkpunten

IJkpunt	Voldoet	Toelichting bij gedeeltelijk/niet voldoen
1. Investeringsdomeinen moeten bijdragen aan de ambitie van de AvB om tot de top van (industriële) kennis- en innovatieregio's te behoren. Investeringsvoorstellen dienen zoveel als mogelijk op meerdere investeringsdomeinen maatschappelijk effect te sorteren.	✓	
2. Investeringsvoorstellen zijn aantoonbaar structuurversterkend voor een (of meerdere) onderscheidende kwaliteiten van Brabant.	✓	
3. Investeringsvoorstellen zijn een aanvulling op (en dus niet een vervanging van) het reguliere beleid; het gaat om duurzame lange termijn investeringen die niet in het reguliere beleid zijn voorzien.	✓	
4. Het dient te gaan om een daadwerkelijke <u>extra</u> investeringsimpuls: de investeringen dienen niet in de plaats te komen van andere middelen (geen tekorten in lopende exploitatie opvullen).	✓	
5. Voorstellen hebben een aantoonbaar multipliereffect, prikkelen tot investeringen van derden en leiden tot maatschappelijke effecten in tenminste één van de genoemde domeinen.	✓	
6. Voorstellen betreffen niet (eenmalige) consumptieve bestedingen, maar dragen bij aan duurzame investeringen (én investeringsrelaties), met waar mogelijk en/of kansrijk een revolverend karakter.		Dit project betreft een risicodragende investering met een gedeeltelijk revolverend karakter. Volledige revolverendheid wordt beperkt door de gestelde doelen die o.a. gericht zijn op de versterking van de regionale identiteit en de cultuurhistorische waarden, de ijkpunten uit de Agenda van Brabant. Hierdoor kan niet altijd worden gekozen voor de meest renderende functie en neemt de mogelijkheid volledig revolverend te zijn af. Overigens heeft dit project naast gedeeltelijk revolverend in financiële zin ook een belangrijke renderende functie in maatschappelijke effecten in de Brabantse samenleving.
7. Daar waar economische waarde ontstaat (of wordt toegevoegd) wordt in		

Datum

16 november 2010

DIS-nummer

2359667

ieder geval geparticipeerd en niet gesubsidieerd. Elk voorstel gaat gepaard met een 'exit-strategie' om provinciaal vermogen weer vrij te krijgen.	✓	
8. Investeringsvoorstellen moeten zijn afgestemd met de gemeentelijke, rijks- of Europese agenda. Een optimale benutting van Europese en rijksmiddelen (beredeneerd vanuit de Brabantse opgaven) is daarbij een belangrijke overweging.	✓	
9. Investeringsvoorstellen (kunnen) worden <u>ontwikkeld</u> of <u>uitgevoerd</u> door inzet van ontwikkel- of uitvoeringsvermogen van buiten. Daar waar mogelijk zal gebruik worden gemaakt van calls for proposals, ontwerpwedstrijden en partnerschappen voor de ontwikkeling van investeringsprojecten.	✓	